SKLEPI

IZVEDBENI SKLEP KOMISIJE (EU) 2022/1376

z dne 26. julija 2022

o uporabi člena 34 Direktive 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta za proizvodnjo in veleprodajo električne energije na Danskem

(notificirano pod dokumentarno številko C(2022) 5046)

(Besedilo v danskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Direktive 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES ([1]) in zlasti člena 35(3) Direktive,

po posvetovanju s Svetovalnim odborom za javna naročila,

ob upoštevanju naslednjega:

1. **DEJSTVA**

1.1 *ZAHTEVEK*

(1) Danski organ za konkurenco in potrošnike (v nadaljnjem besedilu: prijavitelj) je 24. septembra 2021 Komisiji predložil zahtevek v skladu s členom 35(1) Direktive 2014/25/EU (v nadaljnjem besedilu: zahtevek). Zahtevek je v skladu s členom 1(1) Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2016/1804 ([2]).

(2) Zahtevek se nanaša na proizvodnjo in veleprodajo električne energije iz konvencionalnih in obnovljivih virov na Danskem.

(3) Vendar zahtevek ne zajema naslednjega:

— električne energije, proizvedene z vetrnimi elektrarnami na kopnem in na morju zunaj razpisov;

— električne energije, proizvedene z vetrnimi elektrarnami, priključenimi na omrežje od 21. februarja 2008 do 31. decembra 2013 ali pozneje, razen vetrnih elektrarn, ki so priključene na lastno porabniško napravo, in vetrnih elektrarn na morju (električna energija, proizvedena iz porabniške naprave (oddelek 41 zakona o spodbujanju energije iz obnovljivih virov), in vetrne elektrarne na morju v skladu z oddelkom 35b navedenega zakona so izključene iz uporabe in zanje posledično še vedno veljajo določbe Direktive 2014/25/EU);

— električne energije, proizvedene z vetrnimi elektrarnami, ki so bile priključene na omrežje najpozneje 20. februarja 2008, razen vetrnih elektrarn, za katere se v skladu z oddelki 39–41 zakona o spodbujanju energije iz obnovljivih virov prejemajo doplačila;

([1]) UL L 94, 28.3.2014, str. 243.

([2]) Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2016/1804 z dne 10. oktobra 2016 o podrobnih pravilih za uporabo člena 34 in 35 Direktive 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev (UL L 275, 12.10.2016, str. 39).

— električne energije, proizvedene z vetrnimi elektrarnami, priključenimi na omrežje najpozneje 31. decembra 2002;

— električne energije, proizvedene s povsem novo vetrno elektrarno, za katero se uporabljajo potrdila o razrezu, izdana za uničenje vetrnih elektrarn (dodatno doplačilo); električne energije, proizvedene z bioenergijo (iz biomase ali bioplina);

— električne energije, proizvedene s fotonapetostnimi paneli, valovi in hidroelektrarnami;

— električne energije, proizvedene z drugimi posebnimi napravami za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov (električna energija, proizvedena iz obnovljivih virov energije ali tehnologij, pomembnih za prihodnjo širitev energije iz obnovljivih virov, ali električna energija, proizvedena iz drugih obnovljivih virov energije, ki niso navedeni);

— električne energije, proizvedene z decentraliziranimi toplarnami in elektrarnami ter sežigalnicami;

— električne energije, proizvedene z drugimi toplarnami in elektrarnami, namenjenimi daljinskemu ogrevanju;

— električne energije, proizvedene z industrijskimi elektrarnami, priključenimi na omrežje najpozneje 21. marca 2012;

— pomožnih storitev.

(4) Proizvodnja in veleprodaja električne energije iz konvencionalnih in obnovljivih virov pomeni dejavnost v zvezi z dobavo električne energije v skladu s členom 9 Direktive 2014/25/EU.

(5) Ker je prosti dostop do trga mogoče predpostavljati na podlagi prvega pododstavka člena 34(3) Direktive 2014/25/EU, mora Komisija v skladu s točko 1(a) Priloge IV k navedeni direktivi v 90 delovnih dneh sprejeti izvedbeni sklep o zahtevku.

(6) Komisija lahko v skladu s četrtim pododstavkom odstavka 1 Priloge IV k Direktivi 2014/25/EU s soglasjem tistih, ki so vložili zahtevek za izjemo, rok podaljša. Glede na to, da je danski organ za konkurenco in potrošnike 4. marca 2022 predložil dodatne informacije, je rok za odločitev Komisije o tem zahtevku 31. julij 2022.

2. **PRAVNI OKVIR**

(7) Direktiva 2014/25/EU se uporablja za oddajo javnih naročil za opravljanje dejavnosti v zvezi z dobavo električne energije v fiksna omrežja, namenjena zagotavljanju javne storitve v zvezi s proizvodnjo, transportom ali distribucijo električne energije, razen če je dejavnost izvzeta v skladu s členom 34 navedene direktive.

(8) Člen 34 Direktive 2014/25/EU določa, da se navedena direktiva ne uporablja za javna naročila, katerih namen je omogočiti opravljanje ene od dejavnosti, za katere velja navedena direktiva, če je v državi članici, v kateri se dejavnost opravlja, ta dejavnost neposredno izpostavljena konkurenci na trgih, do katerih dostop ni omejen. Neposredna izpostavljenost konkurenci se oceni na podlagi objektivnih meril, pri čemer se upoštevajo posebne značilnosti zadevnega sektorja ([3]). Vendar to oceno otežujejo kratki roki, ki jih je treba spoštovati, in dejstvo, da mora temeljiti na informacijah, ki so Komisiji na voljo in ki jih ni mogoče dopolniti z zamudnejšimi metodami, vključno zlasti z javnimi preiskavami zadevnih gospodarskih subjektov ([4]). Čeprav je treba o vprašanju, ali je dejavnost neposredno izpostavljena konkurenci, odločati na podlagi meril, ki so v skladu z določbami PDEU o konkurenci, se v okviru tega ne zahteva, da so navedena merila popolnoma enaka tistim iz določb konkurenčnega prava EU ([5]).

([3]) Direktiva 2014/25/EU, uvodna izjava 44.
([4]) Prav tam.
([5]) Sodba z dne 27. aprila 2016, *Österreichische Post AG/ Komisija*, T-463/14, EU:T:2016:243, točka 28, in uvodna izjava 44 Direktive 2014/25/EU.

(9) Dostop se šteje za neomejen, če je država članica prenesla in uporablja ustrezno zakonodajo Unije, s katero se zadevni sektor ali njegov del odpira konkurenci. Ta zakonodaja je navedena v Prilogi III k Direktivi 2014/25/EU. Navedena priloga se za proizvodnjo in veleprodajo električne energije sklicuje na Direktivo 2009/72/ES, ki je bila razveljavljena z Direktivo (EU) 2019/944 ([6]) z učinkom od 1. januarja 2021. Po navedbah prijavitelja je Danska prenesla Direktivo (EU) 2019/944 ([7]). Zato je v skladu s členom 34(3) Direktive 2014/25/EU mogoče predpostavljati prost dostop do trga.

(10) Neposredno izpostavljenost konkurenci bi bilo treba oceniti na podlagi različnih kazalnikov, od katerih ni nobeden sam po sebi nujno odločilen. V zvezi s trgom, na katerega se nanaša ta sklep, so eno od meril, ki ga je treba upoštevati, tržni deleži, skupaj z drugimi merili, kot je konkurenčni pritisk proizvajalcev iz sosednjih držav ali število ponudnikov na razpisih za zmogljivost za energijo iz obnovljivih virov.

(11) Cilj tega sklepa je ugotoviti, ali so storitve, na katere se zahtevek nanaša, izpostavljene dovolj visoki stopnji konkurence (na trgih, do katerih dostop ni omejen v smislu člena 34 Direktive 2014/25/EU), da bo tudi ob odsotnosti discipline, dosežene s podrobnimi pravili o javnem naročanju iz Direktive 2014/25/EU, zagotovljeno pregledno in nediskriminatorno izvajanje javnih naročil za opravljanje zadevnih dejavnosti na podlagi meril, ki naročnikom omogočajo, da ugotovijo, katera rešitev je v celoti ekonomsko najugodnejša.

3. **OCENA**

(12) Ta sklep temelji na pravnem in dejanskem stanju septembra 2021, kot je razvidno iz informacij, ki jih je predložil prijavitelj in so javno dostopne.

3.1 *NEOMEJEN DOSTOP DO TRGA*

(13) Dostop do trga se šteje za neomejen, če zadevna država članica izvaja in uporablja ustrezno zakonodajo Unije o odprtju danega sektorja ali njegovega dela konkurenci. Po navedbah prijavitelja je Danska Direktivo (EU) 2019/944 prenesla z 29 nacionalnimi ukrepi. To je potrdila danska agencija za energijo ([8]). Zato so po mnenju Komisije pogoji za pravno prost dostop do trga izpolnjeni.

(14) Kar zadeva dejansko prost dostop, Komisija ugotavlja napredek pri liberalizaciji danskega trga proizvodnje električne energije od njegovega odprtja za konkurenco leta 1999. Sodelovanje Danske na borzi električne energije Nord Pool in razvoj zmogljivosti za medsebojno povezovanje sta imela pomembno vlogo pri spodbujanju konkurenčnega pritiska. Kar zadeva proizvodnjo iz obnovljivih virov, zlasti z vetrnimi polji na morju, razpisi, ki jih organizirajo danski organi, pritegnejo vse več udeležencev.

(15) Komisija ugotavlja, da se dostop do trga na ozemlju Danske za namene tega sklepa šteje za dejansko in pravno prost.

([6]) Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU (UL L 158, 14.6.2019, str. 125).

([7]) To ne posega v oceno Komisije glede prenosa te direktive na Danskem.

([8]) Glej str. 28 prijave.

3.2 *OCENA KONKURENČNOSTI*

3.2.1 OPREDELITEV PROIZVODNEGA TRGA

(16) V skladu s prakso Komisije glede združitev ([9]) bi bilo mogoče v sektorju električne energije razlikovati med naslednjimi relevantnimi proizvodnimi trgi: (i) proizvodnja in veleprodaja električne energije; (ii) prenos; (iii) distribucija in (iv) maloprodaja. Čeprav je nekatere od teh trgov mogoče razdeliti še naprej, je Komisija v dosedanji praksi ([10]) zavračala razlikovanje med trgom proizvodnje električne energije in veleprodajnim trgom, ker je proizvodnja kot taka samo prvi korak v vrednostni verigi, proizvedena električna energija pa se trži prek veleprodajnega trga. To je bilo za nordijsko regijo natančneje potrjeno ([11]).

(17) Poleg tega je Komisija v svoji praksi glede združitev ugotovila, da relevantni proizvodni trg v nordijski regiji zajema električno energijo, prodano na podlagi dvostranskih pogodb in na platformi Nord Pool – na trgu Elspot (trg za dan vnaprej) in na trgu Elbas (trg znotraj dneva) ([12]).

(18) Prijavitelj trdi, da bi morale biti poslovne pogodbe o odkupu električne energije vključene v obseg relevantnega trga. Take pogodbe so dvostranske pogodbe med proizvajalcem električne energije in odjemalcem (običajno velikim porabnikom električne energije), po katerih porabnik kupuje električno energijo neposredno od proizvajalca. Gospodarske družbe s proizvajalci energije iz konvencionalnih in obnovljivih virov, ki tekmujejo za sklenitev pogodb o odkupu električne energije, sklenejo pogodbe o odkupu električne energije.

(19) Kar zadeva druge dvostranske transakcije, morajo odjemalci, ki sklepajo pogodbe o odkupu električne energije, za upravljanje svojih neravnovesij skleniti pogodbo s stranjo, odgovorno za izravnavo. Kar zadeva izravnavo proizvodnje, morajo proizvajalci električne energije (kot so lastniki vetrnih polj na morju) doseči svojo napovedano proizvodnjo električne energije v realnem času, tj. prilagoditi dejansko proizvodnjo napovedani proizvodnji. Na to odgovornost ne vpliva način, kako se proizvajalec odloči, da bo prodal proizvedeno električno energijo, vključno s poslovnimi pogodbami o odkupu električne energije.

(20) V zvezi z vprašanjem, ali električna energija iz konvencionalnih in obnovljivih virov pripadata istemu proizvodnemu trgu, je Komisija glede na dejansko stanje prišla do različnih sklepov. Ugotovila je, da je treba proizvodnjo električne energije iz konvencionalnih in obnovljivih virov v Nemčiji ([13]) in Italiji ([14]) obravnavati kot različna proizvodna trga.

(21) Vendar je Komisija v primeru Nizozemske ([15]) ugotovila, da sta proizvodnja in veleprodaja električne energije iz konvencionalnih in obnovljivih virov del istega relevantnega proizvodnega trga. V svoji praksi glede združitev je za nordijsko regijo menila, da vir električne energije ni pomemben za namene opredelitve proizvoda ([16]).

(22) Prijavitelj trdi, da se razmere na Danskem razlikujejo od tistih v Nemčiji in Italiji iz zgoraj navedenega sklepa in so podobne zadevnim razmeram na Nizozemskem. Prijavitelj je predložil preglednice s podrobnostmi o podobnostih in razlikah med dansko, nemško, italijansko in nizozemsko zadevo. Prijavitelj poudarja, da so glavne razlike v primerjavi z razmerami v Nemčiji in Italiji neobstoj zakonsko določene stopnje plačila, neobstoj prednostnega dovajanja in dejstvo, da se električna energija iz obnovljivih virov na veleprodajnem trgu prodaja po enaki ceni kot električna energija iz konvencionalnih virov.

([9]) Zadeva COMP/M.4110 – E.ON/ENDESA z dne 25. aprila 2006, odstavek 10, str. 3.

([10]) Zadeva COMP/M.3696 – E.ON/MOL z dne 21. januarja 2005, odstavek 223, zadeva COMP/M.5467 – RWE/ESSENT z dne 23. junija 2009, odstavek 23.

([11]) Glej zadevo M.8660 Fortum/Uniper z dne 15. junija 2018, odstavek 18. Glej tudi COMP/M.7927 – EPH/ENEL/SE, odstavki 9 do 12; COMP/M.6984 – EPH/Stredoslovenska Energetika, odstavek 15; M.3268 – Sydkraft/Graninge, odstavka 19 in 20.

([12]) Glej zadevo M.8660 Fortum/Uniper z dne 15. junija 2018, odstavek 18. Glej tudi COMP/M.7927 – EPH/ENEL/SE, odstavki 9 do 12; COMP/M.6984 – EPH/Stredoslovenska Energetika, odstavek 15; M.3268 – Sydkraft/Graninge, odstavka 19 in 20.

([13]) C 2012/218/EU (UL L 114, 26.4.2012, str. 21), odstavki 36 do 40.

([14]) C 2012/539/EU (UL L 271, 5.10.2012, str. 4), odstavki 46 do 50.

([15]) C 2018/71/EU (UL L 12, 17.1.2018, str. 53), odstavki 19 do 23.

([16]) Glej zadevo M.8660 Fortum/Uniper z dne 15. junija 2018, odstavek 18.

(23) Komisija je v sklepu o združitvi Fortum/Uniper ([17]) opozorila, da relevantni proizvodni trg v nordijski regiji zajema proizvodnjo in veleprodajo električne energije, ne glede na vire proizvodnje in poti trgovanja, ter da obsega električno energijo, prodano na podlagi dvostranskih pogodb in na nordijski borzi električne energije, Nord Pool.

(24) V zvezi z električno energijo, proizvedeno iz obnovljivih virov, zahtevek zajema vetrna polja na morju Horns Rev 3, Vesterhav Syd, Vesterhav Nord in Kriegers Flask ter prihodnja vetrna polja, vključno z vetrnim poljem na morju Thor. V zvezi z vsemi zadevnimi programi podpore so bili izdani sklepi Komisije, ki potrjujejo njihovo združljivost s pravili EU o državni pomoči ([18]).

(25) Poleg tega so se premije, plačane za proizvodnjo vetrne energije, zaradi povečane konkurence pri proizvodnji zmanjšale na minimum. Za vsa zgoraj navedena vetrna polja je danska agencija za energijo organizirala odprt razpis za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov. Na razpisu za Horns Rev 3 (400 MW), izvedenem leta 2015, so bili štirje ponudniki, na razpisu za Kriegers Flak (600 MW), izvedenem leta 2016, jih je bilo sedem, na razpisu za Vesterhav Nord/Sud (350 MW), izvedenem leta 2016, pa so bili trije.

(26) Pred razpisnimi postopki se izvede varovanje pred tveganjem, danski organi pa zdaj bolje razumejo trg in so vzpostavili pravi tržni dialog.

(27) Občutno so se zmanjšali tudi skupni stroški tehnologij obnovljivih virov, kot so vetrne elektrarne na morju ali fotonapetostni paneli. Posledično je leta 2010 za vetrno polje na morju Anholt zmagala ponudba s premijo 105 øre/kWh, leta 2016 pa je za vetrno polje na morju Kriegers Flak zmagala ponudba s premijo 37 øre/kWh.

(28) Danska namerava postaviti tudi tri nova velika vetrna polja na morju. Prvo vetrno polje na morju bo imelo zmogljivost približno 800 MW, preostali vetrni polji na morju pa vsaj 800 MW. Danska agencija za energijo bo v programih razpisov povabila k oddaji ponudb za vsako prihodnje vetrno polje na morju.

(29) Komisija ugotavlja, kot je ugotovila že v Izvedbenem sklepu Komisije (EU) 2018/71 ([19]) o izvzetju proizvodnje in veleprodaje električne energije na Nizozemskem, da je dodelitev subvencij izpostavljena konkurenci prek postopka za zbiranje ponudb, s katerim se vzpostavlja disciplina pri ravnanju proizvajalcev električne energije iz obnovljivih virov glede njihove politike javnih naročil. Tako se energija iz konvencionalnih in obnovljivih virov (za vetrna polja na morju, na katera se nanaša zahtevek) na Danskem obravnavata pod enakimi pogoji.

(30) Komisija za namene ocene pogojev iz člena 34(1) Direktive 2014/25/EU in brez poseganja v uporabo konkurenčnega prava meni, da je relevantni proizvodni trg trg za proizvodnjo in veleprodajo električne energije, vključno s poslovnimi pogodbami o odkupu električne energije, proizvedene iz konvencionalnih virov energije in na vetrnih poljih na morju, na katere se nanaša zahtevek za izvzetje.

([17]) Glej zadeve M.8660 Fortum/Uniper z dne 15. junija 2018, odstavek 18, in COMP/M.7927 – EPH/ENEL/SE, odstavki 9 do 12; COMP/M.6984 – EPH/Stredoslovenska Energetika, odstavek 15; M.3268 – Sydkraft/Graninge, odstavka 19 in 20.

([18]) Zadeve SA.40305, SA.43751, SA.45974 in SA.57858.

([19]) Glej odstavek 21 Izvedbenega sklepa Komisije 2018/71 z dne 12. decembra 2017 o izvzetju proizvodnje in veleprodaje električne energije na Nizozemskem iz uporabe Direktive 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev, ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L 12, 17.1.2018, str. 53).

3.2.2 OPREDELITEV GEOGRAFSKEGA TRGA

(31) Komisija je leta 2006 v sklepu o združitvi opredelila ([20]) dva ločena geografska trga za veleprodajo električne energije: trg vzhodne Danske (v nadaljnjem besedilu: DK2) in trg zahodne Danske (v nadaljnjem besedilu: DK1), saj takrat ni bilo neposredne medsebojne povezave med obema danskima trgovalnima (ali cenovnima) območjema. Enako je ugotovila leta 2018 v sklepu o *povezovalnem vodu DE/DK* ([21]).

(32) Danski svet za konkurenco je leta 2014 v odločbi o virtualni elektrarni ([22]) preučil trg proizvodnje in veleprodaje električne energije na Danskem. Z navedeno odločbo je razveljavil prejšnje zaveze, ki jih je leta 2004 v okviru združitve med Elsam A/S in Nesa A/S sprejel Elsam A/S. Danski svet za konkurenco je delno podprl geografski trg, večji od trga DK1. Trg DK1 je prek prenosnih povezav povezan z Norveško, Švedsko in Nemčijo. Veleprodajna cena za fizično električno energijo na trgu DK1 se je v letu 2013 v manj kot 10 % ur razlikovala od vseh povezanih cenovnih območij. Večino ur je imel trg DK1 enako veleprodajno ceno kot vsaj eno od povezanih cenovnih območij, kar je podpiralo geografski trg, širši od zahodne Danske. Vendar je vprašanje, ali obstaja geografski trg, širši od zahodne Danske, ostalo odprto. Leta 2019 je danski svet za konkurenco ([23]) navedel, da je trg za proizvodnjo in veleprodajo električne energije po obsegu nacionalni, vendar je vprašanje glede širše in ožje geografske opredelitve trga pustil odprto. Ta sklep je temeljil na naslednjih precedenčnih zadevah: 1) *sklepu M.8660 Fortum/Uniper*, v katerem je Komisija ugotovila, da na Švedskem obstaja nacionalni trg; 2) *sklepu M.3268 Sydkraft in Graninge*, v katerem je Komisija ugotovila, da je Švedska trg, ločen od Finske in Danske, samo v zanemarljivem številu ur, kar je kazalo, da je obseg veleprodajnega trga električne energije širši od nacionalnega, in 3) *sklepu VPP* danskega sveta za konkurenco, v katerem je ta našel znake geografskega trga, večjega od DK1, in sicer zaradi sprememb na trgu proizvodnje in veleprodaje električne energije na Danskem. Zmogljivost za medsebojno povezovanje med Dansko in sosednjimi državami se je od leta 2006 znatno povečala. Natančneje, uporabljati so se začeli oziroma razširjeni so bili povezovalni daljnovodi Skagerrak (z Norveško), Kontiskan (s Švedsko) in Kontek (z Nemčijo). Leta 2019 je začela obratovati povezava Cobra (z Nizozemsko). Na Danskem povezovalni vod Great Belt zdaj povezuje zahodno in vzhodno Dansko.

(33) Dokazi, ki jih je predložil prijavitelj ([24]), kažejo vse večjo korelacijo cen med vzhodno in zahodno Dansko ter s sosednjimi cenovnimi območji Švedske, Norveške in Nemčije (SE3, SE4, NO2 in DE). Na trgu DK1 je bila na primer cena 91,7 % ur leta 2013 in 96,3 % ur leta 2018 enaka kot na enem od drugih območij (DK2, SE3, SE4, NO2 in DE); za trg DK2 so bile številke leta 2013 97,8 %, leta 2018 pa 98,6 %. Nasprotno pa se je število ur, v katerih je bila na območju DK1 cena drugačna od cen na drugih območjih, od leta 2013 do leta 2018 zmanjšalo z 8,3 % na 3,7 %; na območju DK2 je odstotek padel z 2,2 % na 1,4 %.

(34) Po podatkih družbe Energinet ima Danska na povezovalnih daljnovodih do sosednjih držav zelo veliko zmogljivost, ki ustreza približno 90 % največjega domačega povpraševanja. Tesno povezovanje Danske s sosednjimi državami pomeni, da ima Danska ločeno promptno tržno ceno za električno energijo le približno 10 % časa. V preostalem času ima skupno veleprodajno ceno z Norveško, Švedsko ali Nemčijo.

(35) Leta 2019 je razpoložljiva zmogljivost za trgovanje mednarodne povezave med vzhodno Dansko (DK2) in Nemčijo znašala 90 % celotne zmogljivosti povezovalnega daljnovoda v smeri izvoza in 95 % v smeri uvoza. Razpoložljiva zmogljivost za trgovanje preostalih tujih povezav v smeri izvoza je znašala med 60 in 88 % celotne zmogljivosti povezovalnega daljnovoda. Zmogljivost za trgovanje med zahodno Dansko (DK1) ter Norveško in Švedsko je bila

([20]) Odločba Komisije 2007/353/ES z dne 14. marca 2006 o združljivosti koncentracije s skupnim trgom in delovanjem Sporazuma EGP (zadeva M.3868 DONG/ELSAM/Energi E2) (UL L 133, 25.5.2007, str. 24), odstavki 258 do 260.

([21]) Povzetek sklepa Komisije z dne 7. decembra 2018 v zvezi s postopkom na podlagi člena 102 Pogodbe o delovanju Evropske unije in člena 54 Sporazuma EGP (zadeva AT.40461 *DE/DK Povezovalni vod*) (UL C 58, 14.2.2019, str. 7), odstavka 49 in 50.

([22]) Danski svet za konkurenco, DONG Energys anmodning om ophævelse af VPP tilsagn, 2014: https://www.kfst.dk/media/13295/20140528-ikkefortrolig-afgoerelse-dong.pdf.

([23]) Odločba danskega sveta za konkurenco z dne 25. junija 2019; https://www.kfst.dk/media/54483/20190625-fusion-se-eniig.pdf.

([24]) Glej prijavo, odstavki 94 do 97.

leta 2019 v primerjavi z letom 2018 nižja. Po drugi strani pa je bila zmogljivost za trgovanje proti Nemčiji višja za obe danski trgovalni območji. Razpoložljiva zmogljivost za trgovanje povezave Cobra v smeri izvoza in uvoza je leta 2019 znašala 87 % celotne zmogljivosti povezovalnega daljnovoda.

(36) Komisija opaža, da na obeh območjih obstajajo pritiski na cene od zunaj: na območju DK1 so cene enake kot na drugih območjih 89,3 % ur, na območju DK2 pa 98,4 % ur. Tako je Komisija v odstavku 28 sklepa o združitvi *Fortum/Uniper* ugotovila, da štiri švedska trgovalna območja tvorijo enoten geografski trg, ker so imela 89,7 % ur skupno ceno. Komisija opozarja tudi, da so po navedbah prijavitelja štirje največji akterji s tržnimi deleži, višjimi od 10 %, prisotni na območjih DK1 in DK2.

(37) Komisija za namene ocene pogojev iz člena 34(1) Direktive 2014/25/EU in brez poseganja v uporabo konkurenčnega prava meni, da lahko relevantni geografski trg za proizvodnjo in veleprodajo električne energije, vključno s poslovnimi pogodbami o odkupu električne energije, proizvedene iz konvencionalnih virov energije in tistih obnovljivih virov, na katere se nanaša prijava, ostane odprt, bodisi v primeru ločenega trga za območji DK1 in DK2 bodisi v primeru enotnega nacionalnega danskega trga.

3.2.3 TRŽNA ANALIZA

(38) Vsi izračuni tržnih deležev in navedbe glede deležev proizvodnje električne energije temeljijo na prispevkih prijavitelja.

(39) Komisija v analizi upošteva več dejavnikov. Čeprav so tržni deleži pomemben vidik, se upoštevata tudi konkurenčni pritisk proizvajalcev iz sosednjih držav in število ponudnikov na razpisih za zmogljivosti za energijo iz obnovljivih virov.

(40) Na danskem trgu proizvodnje električne energije in veleprodajnem trgu so trenutno prisotni trije glavni akterji, za katere v skladu z Direktivo 2014/25/EU veljajo pravila o javnem naročanju. To so Ørsted A/S (v nadaljnjem besedilu: Ørsted) (v 50,1-odstotni danski državni lasti), danska hčerinska družba družbe Vattenfall, Vattenfall AB (v nadaljnjem besedilu: Vattenfall) (v 100-odstotni švedski državni lasti), in HOFOR Energiproduktion A/S (v nadaljnjem besedilu: HOFOR), ki je v končni lasti občine København.

(41) Na borzi Nord Pool trenutno trguje 18 danskih družb. Večina teh družb, kot sta Danske Commodities in Centrica Energy Trading, v skladu z Direktivo 2014/25/EU niso javna podjetja.

(42) V letih 2018 in 2019 je bil tržni delež družbe Ørsted na skupnem trgu DK1-DK2 (glede na proizvodnjo) [20–30] % oziroma [10–20] %, tržni delež družbe Vattenfall je znašal [5–10] % oziroma [10–20] %, tržni delež družbe HOFOR pa [0–5] % oziroma [0–5] %. Večja konkurenta navedenih družb, za katera pravila o javnem naročanju ne veljajo, sta Vindenergi Danmark (tržni delež [40–50] % oziroma [40–50] %) in Energi Danmark (tržni delež [10–20] % oziroma [10–20] %). Tržni deleži na trgih DK1 in DK2 so bili na splošno v istem razponu (Ørsted [20–30] % na DK1 in [10–20] % na DK2 leta 2018, [20–30] % na DK1 in [10–20] % na DK2 leta 2019, Vattenfall [5–10] % na DK1 in [0–5] % na DK2 leta 2018, [10–20] % na DK1 in [0–5] % na DK2 leta 2019, HOFOR [0–5] % na DK1 in [5–10] % na DK2 leta 2019). Na relevantnem geografskem trgu, širšem od Danske, bi bili navedeni tržni deleži manjši.

(43) Uvoz in izvoz sta zelo pomembna značilnost danskega trga električne energije. Leta 2018 in 2019 je poraba električne energije znašala približno 33,5 TWh. Uvoz je leta 2018 predstavljal približno 45,6 % skupne porabe, medtem ko je nacionalna proizvodnja leta 2018 pokrivala 41 % porabe, leta 2019 pa 48 %. Pomemben je tudi izvoz, saj je v letih 2018 in 2019 znašal 73 % oziroma 62 % danske proizvodnje električne energije.

(44) To kaže, kako močno je danski trg električne energije povezan s širšim geografskim trgom in kako velik je posledično konkurenčni pritisk, ki ga na danske proizvajalce prek čezmejnih povezovalnih daljnovodov izvajajo proizvajalci električne energije predvsem iz sosednjih držav.

(45) Kar zadeva veleprodajne promptne cene, se nordijske cene določajo na borzi Nord Pool. Povprečna cena na uro na promptnem trgu za območji DK1 in DK2 je bila leta 2019 38,50 EUR/MWh oziroma 39,84 EUR/MWh, kar je 13-odstotno znižanje na obeh območjih od leta 2018. Leta 2019 je bila cena na sistemu 38,94 EUR/MWh. Cena na nordijskem sistemu je fiktivna promptna cena, ki bi veljala, če bi bila celotna nordijska regija eno trgovalno območje. Na območju DK1 so cene na splošno nižje kot na območju DK2 zaradi razmeroma velike zmogljivosti nameščenih vetrnih elektrarn na območju DK1, kar prispeva k zniževanju cen. Leta 2019 je bila povprečna promptna cena na Norveškem 39,28 EUR/MWh, v Nemčiji 37,68 EUR/MWh in na Švedskem 38,79 EUR/MWh, kar je zelo podobno cenam na območjih DK1 in DK2.

(46) Na Danskem se s približno 6 % električne energije trguje na enotnem evropskem trgu znotraj dneva Xbid. Trg znotraj dneva temelji na neprekinjenem trgovanju, pri čemer se pri trgovanju plača ponujena cena, medtem ko trg za dan vnaprej temelji na dražbah z enotno poravnalno ceno. Trg znotraj dneva se uporablja za prilagajanje načrtov porabe in proizvodnje med drugim v zvezi s ponovno vzpostavitvijo izravnav portfelja. To pomeni, da se bo cena na trgu znotraj dneva za vsako uro začela pri promptni ceni in se nato dvignila ali spustila, če bo med trgovalnim oknom prišlo do nepredvidenih dogodkov. Leta 2019 je bila povprečna letna cena za trg znotraj dneva na območju DK1 35,1 EUR/MWh. Na območju DK2 je bila 36,7 EUR/MWh. Leta 2018 je bila povprečna cena na območju DK1 40,4 EUR/MWh in 41,9 EUR/MWh na območju DK2.

(47) Nadaljnji izračuni, vključeni v prijavo ([25]), kažejo, da so cene na območjih DK1 in DK2 veliko večino časa enake kot na enem ali več sosednjih cenovnih območjih. Leta 2018 in 2019 so bile cene na območju DK1 94,8 % in 96,3 % časa enake kot na drugem cenovnem območju v regiji (DK2, SE3, SE4, NO2 in DE); cene na območju DK2 so bile 98,8 % in 98,6 % časa enake kot na drugem cenovnem območju v regiji (DK1, SE3, SE4, NO2 in DE). Poleg tega je korelacija med obema danskima območjema in nordijskim sistemom ter nemško veleprodajno ceno precej visoka, saj se je v obdobju 2017–2018 gibala med 64 % in 83 %.

(48) Danska ima zelo veliko zmogljivost na povezovalnih daljnovodih do sosednjih držav, ki ustreza približno 90 % največjega domačega povpraševanja. Tesno povezovanje Danske s sosednjimi državami pomeni, da ima Danska ločeno promptno tržno ceno za električno energijo na območjih DK1 in DK2 le približno 10 % časa. V preostalem času ima na območjih DK1 in DK2 skupno veleprodajno ceno z Norveško, Švedsko ali Nemčijo.

(49) Komisija meni, da ti elementi kažejo na zelo močno konvergenco cen električne energije na Danskem s cenami v državah nordijske regije in v Nemčiji.

3.2.4 SKLEPNE UGOTOVITVE

(50) Naročniki imajo na trgu proizvodnje električne energije in veleprodajnem trgu na Danskem, na katerega se nanaša zahtevek, omejen tržni delež.

(51) Visoka raven uvoza in izvoza električne energije v primerjavi z dansko proizvodnjo električne energije, skupaj z zmogljivostjo za medsebojno povezovanje s sosednjimi državami, kaže, da je trg električne energije in veleprodajni trg na Danskem v veliki meri povezan s širšim, nadnacionalnim trgom. Tudi če geografski trg ni nujno nadnacionalen, se z uvozom električne energije na Dansko v vsakem primeru v znatnem številu ur vsako leto izvaja konkurenčni pritisk na danske veleprodajne cene električne energije.

(52) To dodatno potrjujejo podatki o veleprodajnih cenah, ki jih je predložil prijavitelj in ki kažejo, da so danske cene zelo podobne cenam na borzi Nord Pool in cenam v Nemčiji.

(53) Cilj tega sklepa je ugotoviti, ali so dejavnosti proizvodnje in veleprodaje električne energije izpostavljene taki stopnji konkurence (na trgih, do katerih je dostop prost), da bo tudi ob odsotnosti discipline, dosežene s podrobnimi pravili o javnem naročanju iz Direktive 2014/25/EU, zagotovljeno pregledno in nediskriminatorno izvajanje javnih naročil za opravljanje zadevnih dejavnosti na podlagi meril, ki naročniku omogočajo, da ugotovi, katera rešitev je v celoti ekonomsko najugodnejša.

([25]) Glej prijavo, odstavek 95.

(54) Glede na zgoraj preučene dejavnike lahko Komisija sklene, da je dejavnost proizvodnje in veleprodaje električne energije iz konvencionalnih virov in vetrnih polj na morju, za katero se na Danskem uporablja razpisni postopek, neposredno izpostavljena konkurenci na trgu, do katerega dostop ni omejen, v smislu člena 34(1) Direktive 2014/25/EU.

4. **SKLEPNE UGOTOVITVE**

(55) Za namene tega sklepa in brez poseganja v uporabo konkurenčnega prava iz uvodnih izjav 11 do 53 izhaja, da sta proizvodnja in veleprodaja električne energije iz konvencionalnih virov in vetrnih polj na morju, za kateri se na Danskem uporablja razpisni postopek, izpostavljeni konkurenci na trgu, do katerega dostop ni omejen, v smislu člena 34 Direktive 2014/25/EU. Direktiva 2014/25/EU se zato ne bi smela več uporabljati za javna naročila, katerih namen je omogočiti izvajanje navedene dejavnosti na Danskem.

(56) Direktiva 2014/25/EU bi se morala še naprej uporabljati za javna naročila, katerih namen je omogočiti izvajanje dejavnosti, ki so izrecno izključene iz zahtevka.

(57) Ta sklep temelji na pravnem in dejanskem stanju v obdobju od oktobra 2021 do marca 2022, kot je razvidno iz informacij, ki jih je predložil prijavitelj. Spremeni se lahko, če bi pomembne spremembe pravnega ali dejanskega stanja pomenile, da pogoji za uporabo člena 34 Direktive 2014/25/EU niso več izpolnjeni.

(58) Opozoriti je treba, da člen 16 Direktive 2014/23/EU ([26]) določa izjemo od uporabe navedene direktive za koncesije, ki jih podelijo naročniki, če se v skladu s členom 35 Direktive 2014/25/EU ugotovi, da je v državi članici, v kateri se bodo te koncesije izvajale, zadevna dejavnost neposredno izpostavljena konkurenci v skladu s členom 34 navedene direktive. Ker je bilo sklenjeno, da je dejavnost proizvodnje in veleprodaje električne energije, na katero se nanaša zahtevek, izpostavljena konkurenci na trgu, do katerega dostop ni omejen, bodo koncesijske pogodbe, katerih namen je omogočiti izvajanje navedenih dejavnosti na Danskem, izključene s področja uporabe Direktive 2014/23/EU.

(59) Ukrepi iz tega sklepa so skladni z mnenjem Svetovalnega odbora za javna naročila –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Edini člen

Direktiva 2014/25/EU se ne uporablja za naročila, ki jih oddajo naročniki ter katerih namen je omogočiti proizvodnjo in veleprodajo električne energije iz konvencionalnih in obnovljivih virov energije na Danskem, na katere se nanaša zahtevek, predložen v skladu s členom 35(1) Direktive 2014/25/EU.

Ta sklep je naslovljen na Kraljevino Dansko.

V Bruslju, 26. julija 2022

Za Komisijo
Thierry BRETON
član Komisije

([26]) Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L 94, 28.3.2014, str. 1).